

OBECNÉ ZVESTI

Noviny obyvateľov, návštevníkov a priateľov Strelník

1

Z obsahu vyberáme:

strana 2

strana 5

strana 7

Zo zasadnutia OZ

Čas plynie...

Deň matiek

Ročník VIII
Jar 2010

Za krajšiu obec a jej okolie

Azda vo väčšine našich domácností možno nájsť nádrž na ohrev teplej vody. Poznáme ju pod názvom bojler. Ak chcete vidieť, ako bojler „zapadá“ do prírodného prostredia, môžete sa v peknú jarnú nedeľu vybrať Za vrch k potoku. Asi tridsiatka dobrovoľníkov, ktorí sa 19. apríla tohto roku rozhodli, že s neporiadkom okolo obce už treba niečo robiť, s týmto exponátom veru nepočítala. Starý bojler bol nad ich sily. Tróni tam dosiaľ. A možno tam ešte nejaký ten deň pobudne. Ako dôkaz bezohľadnosti ľudí voči prírode i svojim deťom a vnukom. Tridsať ľudí za jednu nedeľu nedokáže vyčistiť výsledky vyčistenia stoviek spoluobčanov za desaťročia. Začala sa nová tradícia. Verím, že vytrvá. Ľudí, ktorí sa postarajú

o neporiadok v okolí obce je medzi nami stále dosť. A tak bude nasledovať brigáda za brigádou. Rok za rokom. Dovtedy, kým bojler, kraľujúci Za vrchom nezoberie čas a s ním i ľudskú hlúposť.

A ešte trochu štatistiky: Za vrchom, v Bielikovie ulici, vo Vôdke, Za Vajanom, na Kiaroch či pri ihrisku nám nestačilo 80 nachystaných vriec. Rebríček odpadov suverénne viedli plastové fľaše. Po nich nasledovali butilky po alkohole (pochopiteľne prázdne), igelitové vrecúška či plechy. Ale našli sa aj pneumatiky, hrdzavé hrnce či stará konštrukcia z kočíka. Jednoducho všetko, na čo sú v obci už dávno kontajnery či pravidelne organizované zbery. Ale to je už iný príbeh...

Mgr. Miroslav Debnár

IZBA ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ dostáva svoju podobu

Keď v roku 2008 a potom aj v roku 2009 boli v našich Obecných zvestiach uverejnené články na tému „izba ľudových tradícií“ vôbec nebolo isté, ako to s tou našou „izbou“ vlastne dopadne. Mohlo sa pokojne stať aj to, čo sa stalo už neraz predtým, že by celá vec znovu stroskotala. Našťastie, nestalo sa! Preto môžeme konštatovať, že úvaha o izbe ľudových tradícií v našej obci nielenže neupadla do zabudnutia, ale práve naopak. Dostáva svoju čoraz reálnejšiu podobu.

(Pokračovanie na strane 6)

Narcis opäť spojil všetkých, ktorí chcú pomôcť

16. apríla sa konal v poradí už štrnásty ročník „DŇA NARCISOV“, organizovaného svetovou zdravotnou organizáciou Liga proti rakovine.

V tunajšej Základnej škole organizujeme už desiaty rok zbierku, ktorej výťažok venujeme oddeleniu detskej onkológie Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici.

(Pokračovanie na strane 4)

Po dlhšom čase priprav sa podarilo spustiť webovú stránku našej obce:

www.strelniky.sk

Našou ambíciou je, aby okrem informácií pre návštevníkov zvonka slúžila aj ako informačný portál, na ktorom nájdete naši občania všetky aktuality a informácie týkajúce sa nášho každodenného života na Strelníkoch.

OBEČNÉ ZASTUPITELSTVO STRELNÍKY **INFORMUJE**

Zasadnutie zo dňa 10. apríla 2010

OZ berie na vedomie:

1. Správu o kontrole plnenia uznesení č. 64. – 80. zo zasadnutia OZ, konaného dňa 12. decembra 2009 prednesenú starostom obce.
2. Správu o kontrolnej činnosti kontrolóra obce za rok 2009.
3. Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Strelníky na 1. polrok 2010.
4. Žiadosť TJ Družstevník Strelníky o poskytnutí dotácie z rozpočtu obce.
5. Návrh zmeny rozpočtu obce na rok 2010.
6. Informáciu o príprave projektu „Zefektívnenie separovaného zberu v mikroregióne RENTAR“.
7. Vyhodnotenie plesu OZ Strelníky, ktorý sa konal dňa 15. januára 2010.
8. Informáciu o podaných projektoch na rozvoj obce z MF SR a VÚC B. Bystrica: výmena okien a dverí v objekte Kultúrneho domu Strelníkoch v hodnote 10 000,00 €, zabezpečenie druhej etapy rekonštrukcie miestneho rozhlasu z prostriedkov VÚC B. Bystrica vo výške 10 204,00 €.
9. Informáciu o zápise počtu detí do MŠ a o počte zapísaných žiakov do ZŠ, kde pre školský rok 2010/2011 bolo zapísaných deväť žiakov do prvého ročníka ZŠ a šesť nových detí do MŠ.
10. Informáciu starostu obce o neschválení projektu „Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci Strelníky“.
11. Informáciu starostu obce o postupe prác na akcii „Rekonštrukcia chodníkov v obci Strelníky“.
12. Žiadosť starostu obce o zrušenie termínovaného vkladu vedeného na účte VÚB B. Bystrica vo výške 100 000,00 € a presunutie prostriedkov na bežný účet obce z dôvodu úhrady faktúr na akcii „Rekonštrukcia chodníkov...“.
13. Informáciu starostu obce o havarijnom stave fontány na námestí obce a o potrebe jej kompletnej rekonštrukcie.
14. Ohlásenie PhDr. M. Nagyovej, bytom Strelníky č. 101 o havarijnom stave múra za RD č. 102 a žiadosť o zabezpečenie jeho odstránenia.
15. Diskusné príspevky a podané informácie starostom a poslancami OZ.

OZ schvaľuje:

1. Správu o kontrolnej činnosti kontrolóra obce za rok 2009.
2. Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Strelníky na 1. polrok 2010.
3. Žiadosť „TJ DUŽSTEVNÍK Strelníky o poskytnutí dotácie z rozpočtu obce na dopravu hráčov, bežné výdavky a zabezpečenie údržby ihriska za Híblikom v roku 2010 vo výške 2 300,00 € po uzatvorení zmluvy.
4. Zmeny rozpočtu obce na rok 2010. Príjmy: schválený rozpočet 449 855,00 € upravený 464 185,00 €, výdavky: schválený rozpočet 449 855,00 € upravený 464 185,00 €.
5. Vstup obce do realizácie projektu „Zefektívnenie separovaného zberu v mikroregióne RENTAR“
6. Rekonštrukciu verejného osvetlenia obci z prostriedkov MF SR vo výške 4 300,00 €, ktoré boli obci už pridelené v jednotlivých etapách a podľa finančných možností obce.
7. Poskytnutie finančnej čiastky vo výške 5 000,00 € z rozpočtu obce na výmenu nevyhovujúcej kanalizácie.
8. Zrušenie termínovaného vkladu vedeného na účte VÚB B. Bystrica vo výške 100 000,00 € a presunutie prostriedkov na bežný účet obce z dôvodu úhrady faktúr na akcii „Rekonštrukcia chodníkov...“.
9. Zrušenie fontány z dôvodu jej havarijného a požiadavky veľkých finančných prostriedkov na jej opravu.

Rekonštrukcia chodníkov

Práce postupujú podľa vypracovaného harmogramu. Po ukončení časti na Hornom konci sa začali práce v časti Fíbek. Doteraz boli preinvestované prostriedky vo výške 145 558 € vrátane prostriedkov na vypracovanie projektovej dokumentácie a výberového konania dodávateľa. Pri realizácii prác na rekonštrukcii chodníkov bolo zistené, že časť kanalizácie v časti od domu č. 4 po č. 7 je v havarijnom stave a je ju potrebné vymeniť v dĺžke cca 80 m. Na uvedené práce boli vyčlenené finančné prostriedky z rozpočtu obce vo výške 5 000,00 €.

Vážení spoluobčania!

Prosíme vás, aby ste všetky duté obaly z plastov pred vhodným do zbernej nádoby alebo vreca upravili stlačením, čím zmenšíte ich objem.

Za pochopenie ďakujeme.

Ordinačné hodiny

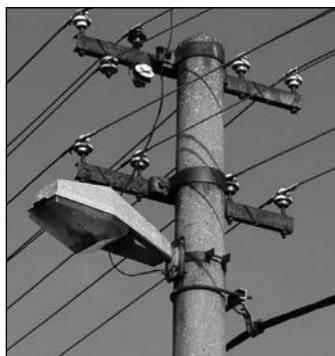
Zubná ambulancia Ľubietová
 pondelok: 10:00 – 17:00
 utorok: 7:00 – 15:00
 streda: 12:00 – 18:00
 štvrtok: 7:00 – 15:00
 piatok: 7:00 – 13:00

Pripravujeme

Rekonštrukcia verejného osvetlenia – 1. etapa

V súčasnosti obec prevádzkuje 65 svietidiel verejného osvetlenia, každé s príkonom 70 W. Vek najstarších svietidiel je cez 20 rokov a stav väčšiny svietidiel je nevyhovujúci. Medzi najšastejšie nedostatky patrí znečistenie vnútra svietidiel z dôvodu nedostatočnej ochrany pred vníkaním prachu.

V minulom roku bol podaný projekt na rekonštrukciu verejného osvetlenia z prostriedkov Európskej únie, ktorý nebol schválený. V projekte sa predpokladalo s inštaláciou cca 110 kusov LED svietidiel s príkonom 55 W. Schválením projektu rekonštrukcie by obec vymenila svietidlá, ale v konečnom dôsledku by sa zvýšil celkový príkon osvetľovacej sústavy a tým zvýšenie výdavkov na elektrickú energiu. Vysoký počet inštalovaných svietidiel je dôsledok podmienky projektu, ktorá povoľuje použitie svietidiel bez svetelných emisií (svetlo vyžarované vodorovným

smerom a hore). Toto spĺňajú len svietidlá s plochým krytom. Ich nevýhodou je, že majú malý rozptyl svetla a k dosiahnutiu rovnomernosti osvetlenia komunikácií by muselo byť svietidlo na každom stĺpe. Z vyššie uvedených dôvodov je pre naše podmienky nevýhodné zapojiť sa do ďalšej výzvy o finančné prostriedky z európskych fondov na rekonštrukciu osvetlenia.

Prvá etapa rekonštrukcie bude z väčšiny hrazená dotáciou Ministerstva financií (4315 €), ktorá bola obci pridelená v roku 2008. Predmetom rekonštrukcie bude výmena svietidiel na hlavnej ceste od č. d. 1 po č. d. 112. Použijú sa svietidlá zn. PHI-

LIPS dvoch druhov. Prvý typ (20 kusov) s úspornými sodíkovými výbojkami (žlté svetlom), príkonom len 36 W a svetelným výkonom oniečo vyšším ako súčasné výbojky. Druhý typ (8 kusov) s príkonom 55 W so žiarivkami s bielym svetlom sa použije v časti od Hasičskej zbrojnice po kostol. Ak by sa podal projekt s použitím týchto úsporných svietidiel, šanca na schválenie je nulová, pretože vyžiarené svetlo ide čiastočne vodorovným smerom a hore.

Realizáciu projektu prevedie firma Tiplux s.r.o. z Košíc, ktorá poskytla najlepšie cenové podmienky, v období jún 2010.

V ďalších etapách sa budú vymieňať svietidlá v bočných uliciach podľa poskytnutých dotácií a finančných možností obce. Od rekonštrukcie očakávame hlavne zníženie nákladov na elektrickú energiu ale aj zlepšenie vzhľadu a bezpečnosti obce v nočných hodinách.

Fontána po novom

Fontána v centre obce by tento rok vstúpila do svojho 20. roku prevádzky. Táto doba sa podpísala na jej technickom stave a celkovom výzore. Nádrž už nie je vodotesná, presakmi sa z nej stráca voda a zrážajú biele usadeniny na obvode. Vymenením pôvodnej trysky za malé čerpadlo stratila aj na estetickú úroveň a zmenila sa na masu betónu.

V minulom roku Obecné zastupiteľstvo rozhodlo o jej rekonštrukcii. Na základe cenovej ponuky by rekonštrukcia fontány (nová nádrž a technológia) stála cca 20 000 €. Keďže sa jedná o nemalú položku, rekonštrukcia je v súčasnej dobe nereálna.

Úplným odstránením starej nádrže sa voda z parku nestratí. Na jej mieste bude umiestnený liatinový stĺp s pitnou vodou. Predpokladané náklady na úpravu parku sú najviac 1 200 €. Veríme, že túto zmenu prijmete s pochopením.

Aby kvalita povrchu zrekonštruovaných chodníkov vydržala čo najdlhšie je potrebné, aby sme ich povrch zbytočne nezatažovali parkovaním vozidiel. V platnej legislatíve Slovenskej republiky (zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je o chodníkoch a státi na chodníkoch uvedené toto:

§ 2 ods. 2 pís. g: pod chodníkom sa rozumie komunikácia alebo časť cesty určená pre chodcov, ktorá je spravidla oddelená od vozovky výškovo alebo iným spôsobom.

§ 23 ods. 1: Pri zastavení a státi vodič vozidla nesmie obmedziť pohyb chodcov ani cyklistov.

§ 25 ods. 1 pís. q: Vodič nesmie zastaviť a stáť na chodníku okrem prípadu § 52 ods. 2.

§ 52 ods. 2: Iní účastníci cestnej premávky než chodci nesmú chodník používať; to neplatí, ak dopravnou značkou alebo dopravným zariadením nie je určené inak alebo ak ide

o zastavenie alebo státie vozidla, pri ktorom ostane voľná šírka chodníka najmenej 1,5 m.

Z uvedeného zákona vyplýva, že na chodníkoch v našej obci nie je dovolené stáť s akýmkoľvek motorovými vozidlami. Podľa sadzovníka pokút je porušenie zákazu zastavenia a státi na chodníkoch uložená pokuta 60 €.

Nakoľko realizácia citovaného zákona je v našej obci komplikovaná, žiadame a prosíme všetkých spoluobčanov – vodičov motorových vozidiel aby rešpektovali nasledovné:

- dlhodobu neparkovali osobné autá na chodníkoch a vo vlastnom záujme si vyhradili na vlastnom pozemku miesto na parkovanie,
- nákladné a úžitkové vozidlá, traktory a autobusy nestáli na chodníkoch vôbec.

Ďakujeme za pochopenie.

Vyberáme zo zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke:

STÁTIE NA CHODNÍKoch

Zo života Základnej školy s materskou školou Strelníky

V našej škole máme 30 detí. Vyučujú sa v dvoch triedach. Už druhý rok vyučujeme podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre 1. stupeň základnej školy, ktorý sme rozpracovali na podmienky našej ZŠ v Školskom vzdelávacom programe. Hlavným cieľom je viesť a vychovať žiakov zdravo sebedomých, hrdých za svoje získané vedomosti, čitateľsky, jazykovo a počítačovo zručných. Deti naďalej vedieme k úcte a láske k prírode, k ochrane životného prostredia, k úcte k životu a predovšetkým k človeku.

Po vyučovaní žiaci navštevujú Školský klub detí, v ktorom získavajú zručnosti v rôznych záujmových činnostiach ako napr.: pracovná, výtvarná, hudobná, športová. V školskom roku 2009/2010 pracuje v Školskom klube detí 22 žiakov.

Deti pracujú aj v týchto záujmových krúžkoch :

1. Anglický jazyk – žiaci 1. a 2. roč.
2. Počítačový krúžok – žiaci všetkých ročníkov.
3. Regionálny krúžok – navštevujú ho prevažne dievčatá. Oživujeme šajbianske piesne, nacvičujeme jednoduché tančeky, pripomínáme si staré zvyky a obyčaje, ľudové tradície.
4. Športový krúžok – pracujú v ňom

hlavne chlapci. To, že nezháľajú, dokázali aj na futbalovom zápase v Ľubietovej, kde získali pekné 1. miesto pred Ľubietovou a Lučatínom.

Naši žiaci získali aj 1. miesto vo výbijanej, čo svedčí o dobrom spôsobe vedenia a láske detí k športu p. vychovávateľky aj p. učiteľa.

Na škole sme mali v Školskom klube detí aj turnaj v stolnom tenise. Víťazi súťaže:

mladšie žiačky: Gabika Gondová

mladší žiaci: Matúško Majer

staršie žiačky: Bibianka Purgatová

starší žiaci: Martinko Mydlo

Činnosť Školského klubu detí je rôznorodá. Pre spestrenie pani vychovávateľka pozvala do ŠKD Annu Jonáčkovú, bývalú rodáčku z Povrazníka. Naučila deti pletenie košíkov z papiera, ktoré po dokončení a natretí hnedou farbou, vyzerali ako naozajstné z prútia. V predveľkonočnom čase zdobila spolu s deťmi kraslice zaujímavou technikou z kúskou látky. Najviac to zaujalo dievčatá, ale pridali sa aj Ivko Kováč, ktorý niesol svoju kraslicu hrdou domov.

Narcis opäť spojil všetkých, ktorí chcú pomôcť

(Pokračovanie zo strany 1)

Na tento deň sa naši žiaci veľmi tešia. Sami zhotovujú narcisy na hodinách výtvarnej výchovy a v školskom klube a veľmi pozitívne vnímajú potrebu pomôcť deťom, ktoré sú choré. Určite peniaze nevyliečia malých pacientov – na to sú lekári – ale aj vďaka našej finančnej či morálnej podpory je ich liečba a rekonvalescencia príjemnejšia.

Tohto roku sme pomohli zbierkou vo výške 210 €.

21. apríla 2010 nás potešili darčeky od detí z nemocnice a ďakovný list od pedagógov, z ktorého citujeme:

ĎAKUJEME

za vaše láskavé srdiečka
za ochotu podeliť sa s nami
za to, že na nás myslíte.

Aj vďaka Vám a Vášmu štedrému daru nie sú pre nás dni v nemocnici také prázdne. Aj vďaka Vám sa tu cítime príjemne a nevieme, čo je nuda. Prajeme Vám veľa zdravia a neustále úsmev na tvári.

Navštívte aj našu web stránku:

<http://zsstrelniky.edupage.org/>

Stranu pripravili:
Mgr. Gabriela Sedláková
Iveta Majerová

Zápis budúcich prvákov a škôlkárov

Dňa 10. februára 2010 sa konal v Základnej škole zápis budúcich prvákov do 1. ročníka do šk. r. 2010/2011:

Vaneska ARGALÁŠOVÁ

Jarka ČIEFOVÁ

Majka ČIEFOVÁ

Riško HOLUBČÍK

Matúško HRAŠKO

Ivko MAJER

Ninka MATULOVÁ

Mirko PREDAJNIANSKY

Janko TURČAN

Pri príchode do školy deti plnili s našimi žiakmi rôzne zaujímavé úlohy, pri ktorých ich fotografovala vychovávateľka Ivetka Majerová. Školáci pripravili pre deti milý program, ktorý nacvičili v Školskom klube detí. Zápis bol spoločný pre všetky deti tak, ako po iné roky. Na zápise boli deti šikovné a veľmi pekne predviedli to, čo už dokážu. Za odmenu im školáci pripravili milé darčeky. Potešili sa aj sponzorským darčekom.

V septembri bude navštevovať ZŠ 31 detí. Budeme vyučovať naďalej v dvoch spojených triedach.

Je veľmi dobré, že deti navštevujú materskú školu, pretože predškolská výchova je veľmi dôležitou prípravou pre budúcich žiakov. V materskej škole už tento školský rok prebieha vzdelávanie podľa Školského vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie prispôbeného potrebám a možnostiam školy.

Dňa 18. marca 2010 sa konal zápis detí aj do materskej školy. Zapísané boli tieto deti:

Patrícia Čiefová

Andrej Holubčík

Ján Kováč

Adela Majerová

Kristína Matulová

Michaela Predajnianska

Viktor Turčan

V septembri nastúpi do dvoch tried materskej školy 28 detí.

Piate výročie otvorenia Zariadenia sociálnych služieb STROM

Dňa 7.februára 2010 sme si pripomenuli 5.výročie vzniku Zariadenia sociálnych služieb STROM. Kapacita zariadenia sa rozrástla z pôvodných 13 na 26 klientov.

Pri tomto malom výročí sme predovšetkým chceli poprosiť o Božiu milosť a pomoc v každodenných ťažkých chvíľach poznačených vekom a chorobami. Prostredníctvom Služieb Božích, ktoré sa konali v našom zariadení sestra farárka vo svojej kázni vystihla starosti našich klientov. Všetci dúfame, že všetky prosby pomoci a lásky našim klientom vypočul náš milostivý Boh. Je veľkým darom pre naše zariadenie, že mnohí obyvatelia našej obce, ale aj susedia z Povrazníka spolucítia s našimi klientmi a prišli sa spoločne s nami pomodliť a poprosiť o dar milosti v ťažkých chvíľach života.

Svojou prítomnosťou nás potešil p. starosta Ján Majer a bývalá p. starostka Emília Čiefová. P. Emílii Čiefovej patrí obzvlášť poďakovanie za to, že zariadenie vôbec vzniklo. Jej myšlienka postarať sa o našich občanov obce, ktorí sú na túto pomoc v zariadení odkázaní sa naplnila otvorením zariadenia sociálnych služieb. Okolo zriaďovania zariadenia sociálnych služieb sa vyskytlo mnoho komplikácií, hlavne od spoluobčanov, ktorí boli zásadne proti. Všetky tieto úskalia bývalá p. starostka s nami zvládla a poďakovaním sú nám spokojní klienti v zariadení. P. starosta Ján Majer poďakoval za náročnú prácu zamestnancom zariadenia a klientom poprial predovšetkým, aby v zariadení prežili pokojnú starobu.

P. starosta z Povrazníka Ivan Kováč nám priniesol darček na skrášlenie zariadenia, za čo mu ďakujeme.

Čas plynie...

Popoludnie nám spríjemnili susedia zo súboru Debnár z Ľubietovej, ktorí ochotne prišli medzi nás. Rozžiarené oči našich klientov, keď videli prichádzať „súboristov“ v krásnych krojoch, s hudobnými nástrojmi boli plné očakávaní. Tieto sa pozitívne naplnili hneď ako začali členovia súboru spievať. Spontánne stekali po tvári našim klientom slzy šťastia, pri piesňach spomínali na mladé časy. Vytratili sa všetky každodenné bolesti, keď si klienti vybrali tú svoju pieseň pri rozkazovákach. Úžasný, neopakovateľný zážitok bol pre mňa vidieť tie rozžiarené tváre, ktoré spievali piesne spolu s členmi sú-

boru. Tváre poznačené vráskami sa pri piesňach a spomienkach načas akoby vyhladili. Obrovské Ďakujem patrí predovšetkým Jankovi Majerovi, vedúcemu súboru, ale samozrejme všetkým členom súboru, pretože piesňami odovzdali našim klientom kus lásky, radosti a šťastia. Ďakujem, že existujú ochotní ľudia, ktorí s otvoreným srdcom a obrovským porozumením dokážu rozdávať radosť. Rozchádzali sme sa ťažko, nikto nechcel prerušiť atmosféru v ktorej sme všetci boli ako jedna veľká šťastná rodina. Členovia súboru nás ubezpečili, že ochotne medzi nás prídu opäť.

Poďakovanie patrí pracovníčkam zo školskej kuchyne, ktoré nám pripravili slávnostný obed s výbornou tortou. Naše kolegyně zo zariadenia a rodinní príslušníci napiekli koláče, ktoré všetkým chutili.

Najviac však oceňujem ľudskú spolupatričnosť, schopnosť chápať seniorov s ťažkým zdravotným postihnutím a toto viacerým mojim kolegyniam nechýba. Obetovali svoj voľný čas a odovzdali našim klientom kus svojho srdca, ako to robia v každodennej starostlivosti o nich.

Na záver: sme všetci vnímaví k potrebám, ktorí majú ťažko zdravotne postihnutí, vieme čo obnáša starostlivosť o takýchto ľudí, ak ju robíme s ľudským spolucítením? Alebo je to len starobinec, kde mnohí zhodnotíme, že tam sú starí, chorí ľudia a ostatné sa nás netýka. Ale dokedy...

Mgr. Soňa Majerová, vedúca ZSS STROM

Foto: archív ZSS

IZBA ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ dostáva svoju podobu

(Pokračovanie zo strany 1)

Čo ešte tomu predchádzalo

Okrem samotných príspevkov v Obecných zvestiach (1/2008 a 1/2009) poslanci obecného zastupiteľstva najprv 24. apríla 2009 ešte neschválili zámer na zriadenie izby ľudových tradícií v budove bývalej obecnej školy (STEN). Neskôr, na zasadnutí 22. mája 2009, aj to aj na podnety niektorých občanov, bol zámer o zriadení izby ľudových tradícií definitívne prijatý.

Za účelom vyhotovenia projektu a samotnej realizácie úprav vnútorných priestorov a nevyhnutných opráv (podlahy, omietky, stropy a dvere) bola zasadnutím 9. júla 2009 schválená rozpočtová čiastka 8550,- €. Práce boli zrealizované v období december 2009.

Súčasný stav

Aj vďaka úspešne vykonaným prácam už dnes možno smelo konštatovať, že hoci sme ešte ďaleko od konečnej podoby, to najťažšie už máme za sebou. Ako je vidieť aj na priložených fotografiách, pekné sú nielen miestnosti, ale slušná je už aj zbierka exponátov získaná od ochotných našich spoluobčanov. Zatiaľ je vo vyhradených priestoroch ešte stále viac voľného, ako obsadeného miesta, no možnože časom ani terajšie dispozície nebudú postačovať. Kiež by to tak bolo. To však záleží len od záujmu a hlavne od ochoty občanov

prispieť do spoločnej zbierky zaujímavými starožitnými predmetmi, ktoré sa v mnohých domácnostiach ešte nachádzajú. Čo všetko v zbierke ešte chýba a mohlo by tam byť, to ťažko povedať. Dôležité je, aby občania sami zväzili, čo z toho, čo doma majú sú ochotní darovať (prípadne aspoň zapožičať) pre jediný cieľ, ktorým je obohatenie spoločnej zbierky. To, ako bude napokon naše „obecné múzeum“ vypadáť, to záleží len a len od samotných občanov. A možno, že táto naša expozícia nebude nikdy celkom dokončená, ak sa budú nachádzať stále ďalšie zaujímavé predmety, ktoré súvisia s našou nedávnou, ale aj dávnejšou minulosťou. To by však nebola žiadna chyba. Práve naopak.

Ďalšie kroky ako výzva

Nech je zároveň aj tento príspevok akousi výzvou pre ďalších našich občanov k tomu, aby sa pri jarnom upratovaní, poobzerali po svojich domoch, povalách, dielňach, či stodolách. Tam všade možno natrafiť na nejaký zaujímavý predmet, z ktorého „dýcha“ história. Ešte stále sa totiž objavujú staručké predmety aj pri úpravách, či rekonštrukciách domov. Bola by to nenahraditeľná škoda, keby sa naďalej staré veci strácali, ničili alebo len tak vyhadzovali. Je predsa správnejšie zachrániť, čo sa ešte dá. Vítané sú aj aké-

koľvek predmety z domácností, pracovné nástroje, či náradia, ale aj staré písomnosti a fotografie, ktoré dokumentujú vzhľad našej obce v minulosti. Dajme tak starým veciam novú nádej.

Predmety, ktoré budú takto nájdené môžu občania odovzdať buď priamo na obecnom úrade alebo aj cestou našich aktívnych folkloristov (Šajbania), ktorí v spomínaných priestoroch plánujú predvádzať ukážky starodávnych zvyklostí. Chcú aj takto oživovať našu históriu a umocňovať jej zašlú krásu. Tak nech sa im to darí!

Naša izba ľudových tradícií sa tak stáva nielen príkladom, ale aj priamym dôkazom toho, že od predstáv k realite nemusí byť až tak priveľmi ďaleko.

Mgr. Miroslav Majer

Foto: Mgr. J. Čieľ

Ak existuje nejaký skutočne medzinárodný sviatok, je to Deň matiek. V ňom sa odzrkadľuje jedinečnosť a nenahraditeľnosť matky. Každý z nás by si mal v tento deň nájsť chvíľku, aby si na tú svoju matku spomenul.

V novodobej histórii ľudstva sa Deň matiek dostal do povedomia na prelome 19. a 20. storočia. Podiel na tom má Američanka Anna Marie Jarvisová, ktorá v ženskom spolku v roku 1907 navrhla vzdať hold svojej a všetkým matkám sveta. Lobizmus dóm spôsobil, že Kongres USA vyhlásil 8. mája 1914 druhú májovú nedeľu za Deň matiek, prezident Woodrow Wilson podpísal neskôr dokument, v ktorom bol Deň matiek definovaný ako celoamerický národný sviatok. Dátum druhej májovej nedele sa rozhodli prijať za svoj skoro všetky krajinu na svete.

Nápad oslavy Dňa matiek do Československa prišiel okolo roku 1918, keď krajinu navštevovalo veľa ľudí z USA, medzi nimi i sociálne pracovníčky. Ideu šírila Čs. ochrana matiek a detí, Červený kríž, Sokol, Orol, katolícke spolky i niektoré ženské komisie pri politických stranách.

Najviac sa o oslavu Dňa matiek v bývalom Československu zaslúžila Alica Masaryková, dcéra prezidenta T. G. Masaryka

50. roky – V komunistickom Československu a ostatných proruských krajinách sú oslavy Dňa matiek nahradené oslavami Medzinárodného dňa žien. Len v niektorých rodinách sa tradícia májovej nedele udržiavala navzdory oficiálnym nariadeniam vládnucej

Deň matiek

Milan Rúfus:

Modlitba za rodičov

*Pane, ktorý si na nebi,
zachovaj všetkým deťom mamy.*

*Nech ako cesto na chliebík
im rastú v teple pod rukami.*

*Podaruj deťom otecka
na každý deň,
nie iba na včera.*

*Bez otecka je ovečka
zatúlaná a bez pastiera.*

*Zachovaj nám ich obidvoch,
veď dve ruky od Teba máme.
Dve rúčky deťom stvoril Boh:
pre ocka jednu,
druhú mame.*

ideológie. Slobodne sme sa k oslavovaniu Dňa matiek vrátili až po roku 1989.

V našej obci už tradične organizuje oslavy Dňa matiek ZŠ s MŠ Strelníky. Deti a žiaci s predstihom vyrábajú srdiečka, kvietky, obrázky a iné darčeky, ktorými chcú svoje mamičky obdarovať. Popritom sa s nimi pani učiteľky učia básničky, pesničky, tančeky a usilovne zostavujú kultúrny program, ktorým vyvrcholí Deň matiek. A tak 7. mája počas slávnostného vystúpenia deti a žiaci poďakovali svojim mamičkám za starostlivosť, lásku a neustálu pomoc. V každom z nich je niečo jedinečné a výnimočné a keď to pedagógovia správne podchytiť, deti dokážu veľké veci, na ktoré sú právom hrdé. Deti prejavili veselosť, šantivosť, hravosť, rytmus, zmysel pre humor, vzťah k hudbe, spevu a tancu. Prajem im, aby aj naďalej rozdávali okoliu len radosť a aby rástli nielen do výšky.

5. mája, pri príležitosti Dňa matiek, zorganizovala ZUŠ hudobný koncert. Kto má aspoň trochu rád hudbu, chce túto lásku k hudbe odovzdať aj svojim deťom. Áno. Prihlásiť svoje dieťa na ZUŠ – hudobný odbor, je tá najlepšia príležitosť otvoriť mu dvere do hudobného sveta plného rôznych hudobných nástrojov a vzdelávať sa pod vedením kvalitných hudobných pedagógov. Dôkazom toho bolo vystúpenie malých i väčších hudobníkov na koncerte, ktorí boli za svoje výkony odmenení veľkým potleskom a uznaním. Hudba prináša človeku radosť, pohladí dušu a robí život krajším.

Iveta Majerová

Odkukanuo:

Na prvý pohľad môže vyznieť uvedený pojem pre čitateľa, ktorý sa s ním ešte nestretol trochu zvláštne. Tento prvý dojem vôbec nie je nesprávny. Slovo glokali-zácia vzniklo spojením slov „globalizácia“ a „lokalizácia“ resp. „globálny“ a „lokálny“, pričom ten prvý veľmi zjednodušene znamená svet a ten druhý zas priestor v blízkom okolí, napríklad obec v ktorej žijeme. To znamená, že do istej miery ide o protiklady. Ich spojením vznikla „glokali-zácia“, ktorou sa vo vede rozumie vzájomné ovplyvňovanie jedného pojmu druhým. Alebo z definície ide o lokalizáciu globálneho a globalizáciu lokálneho, čiže všetko čo je mimo nás (svet) sa prenáša do symbolov a obrazov, ktorým rozumieme v našom kontexte obce. A naopak, „špeciality“ a možno aj „špecifiká“ obce sú prenášané na pomyselnú symbolickú mapu sveta. Z tohto kontextu vychádza aj známy výrok/slogan: „myslím globálne, konám lokálne“.

Kam týmto úvodom mierim a čo to má spoločné s uvedenou rubrikou „odkukanuo“? Dnešná doba môže byť charakterizovaná na základe niektorých kritérií aj ako doba „virtuálna“ (čiže majúca základ v počítačovej sieti a internete), ktorá paralelne existuje s našim reálnym svetom. Zo šírením internetu sa šíria aj nové formy komunikácie a vytvárania sociálnych sietí (čiže kontaktov s ľuďmi). Jednou z nich je facebook. Pre tých, čo sa s facebookom ešte nestretli, tak ide o sieť kamarátov a priateľov, ktorí

navzájom komunikujú na internete. Táto komunikácia má rôzne podoby, cez písanie krátkych správ druhým ľuďom, informovanie o tom čo ten konkrétny človek robí, alebo na čo myslí, prezen-tácia formou fotiek a ich vzájomné komentovanie a pod. Jednoducho, človek si vytvorí osobný profil, ktorým sa prezentuje na internete a pozýva si k sebe rôznych priateľov, s ktorými cez tento profil komunikuje. A prečo o tom píšem? No pretože v poslednej dobe som zaznamenal výrazný nárast Šajbanov na facebooku a význam tohto javu považujem za dôležitý nielen z hľadiska lokálneho, ale aj z hľadiska globálneho – čiže „glokali-zovaného“.

O význame zavedenia internetu cez rôznych prevádzkovateľov netreba veľa hovoriť. Hustota užívateľov na Strelníkoch je neprehľadnutelná a to najmä u tej mladšej generácie. Ja sám patríam medzi tých, ktorí si bez tejto vymoženosti nevedia predstaviť život a svoju každodennosť. A to nielen z hľadiska komunikácie s ľuďmi, ale aj cez vyhľadávanie informácií potrebných pre moju prácu, ako aj možnú formu zábavy. A taktiež patríam medzi tých, ktorí už zabudli na tie časy, keď informácie si museli pracne vyhľadávať v knižniciach, hoci knižnicu stále považujem za dôležité miesto, ktorému by sa nemal vyhnúť žiaden škôlak, či študent. Internet síce je studňou nekonečných informácií, no na druhej strane v tom labyrinte vnemov

Glokali-zácia

má človek niekedy pocit, že zablúdl.

Ale vrátim sa späť k facebooku a jeho glokálnemu charakteru. Facebook má mnoho foriem zábavy a niekedy je ozaj slúži ako nie najlepšia forma využitia voľného času, pretože pri ňom ten čas uteká závratnou rýchlosťou. V prvom rade je ale formou zábavy, cez ktorú spája (niekedy dosť umelo) ľudí na základe nejakej podobnosti. S pobavením som zistil, že samotná obec je tu dosť početne prezentovaná tým, že ľudia sa môžu stať „fanúšikmi“ rôznych skupín. Preto tu môžeme nájsť skupiny členstva ako napr. „Šajba“, skupiny športové – „TJ Družstevník Strelníky“, skupiny súťaživé – „Stavím sa, že Šajba dá skôr 600 fanúšikov ako Lubietová!!!“ či skoro-reklamné – „Mlieko zo Šajby“. A to som vybral len tie, ktoré nesú názov našej obce. Samozrejme je zaujímavé sledovať počty fanúšikov jednotlivých skupín, ako aj diskusie, ktoré sa na nich vedú jednotliví fanúšikovia, či fotky okolia obce, ako aj fotky, ktoré nám pripomínajú časy dávno minulé, alebo časy nášho detstva.

Preto už nemožno hovoriť o „Šajbe“ ako malej svojráznej dedinke pod Vartou, blízko geografického streda Slovenska, ale ako „Šajbe“, ktorá má svoje miesto v husto popísanej mape virtuálneho sveta internetu. Inak povedané, cez procesy glokali-zácie sa zviditeľňujeme aj mimo hranice našej obce.

Juraj Potančok

Okresné stretnutie tvorcov miestnych novín

Tvorba miestnych novín je zložitým procesom, ktorý má svoje pravidlá. Je potrebné dodržiavať žurnalistické, grafické ale aj legislatívne normy. Práca novinára je náročná, vyžaduje si veľa času a znalostí. Obecné noviny patria medzi dôležité komunikačné médiá na vidieku. Venujú sa problémom, ktoré sa bytostne a priamo dotýkajú svojich obyvateľov. Ich potenciál aj miesto v celkovom komunikačnom systéme a v spoločnosti je veľmi často podceňovaný a odsúvaný do úzadia. Žurnalisti a historici z Banskobystrického okresu sa rozhodli, že zorganizujú stretnutie, kde by si mohli vymeniť informácie a postrehy zo svojej práce.

Špania Dolina dňa 10. apríla 2010 sa stala miestom stretnutia tvorcov miestnych novín z Banskobystrického okresu. Prednášky, ktoré pripravili organizátori spoločne s redaktormi z časopisu Bystričský Permon boli venované odborným žurnalistickým problémom a problematike podpory, záchrane a propagácii cestovného ruchu. Úvod patril Mgr. Soni Šváčovej, ktorá sa vo svojom príspevku venovala praktickým a odborným problémom tvorby miestnych novín. Prednáška sa dotkla viacerých okruhov a poukázala na mnohé skutočnosti, ktoré musia tvorcovia miestnych novín dodržiavať v oblasti novinárskych pravidiel, ale aj legislatívnych noriem. Potom nasledovala prednáška Mgr. Daniela Vraždu, ktorý sa so zúčastnenými podelil o skúsenosti zo svojej bohatej praxe.

Po skončení odborných žurnalistických prednášok (Pokračovanie na strane 9)

(Pokračovanie zo strany 9)

pokračoval historik Michal Kiššimon z Bystrického Permonu, ktorý sa venoval problematike archívneho bádania a publikovania historických príspevkov. Vo svojom príspevku stanovil niekoľko okruhov, ktoré môžu byť pre tvorcov miestnych novín veľmi zaujímavé a ktoré môžu v budúcnosti využiť. Záver patril Ing. Pavlovi Genderovi. On sa venoval možnosti využitia potenciálu miestnych novín v oblasti propagácie a rozvoja cestovného ruchu. Súčasťou jeho prednášky bol aj film, ktorý hovoril o možnostiach využitia montánnych pamiatok na príklade Španej Doliny. Počas podujatia si mohli účastníci prezrieť výstavku viac než 50-tich mestských a obecných novín zo stredného Slovenska, ktorú pripravil historik a redaktor Dr. Richard R. Senček.

Stretnutie tvorcov miestnych novín prinieslo veľa zaujímavých podnetov, ktoré sa dajú využiť pri práci, ale aj pre organizátorov, ktorí už dnes plánujú podujatie zopakovať. Spoločný postup pri propagácii historických a kultúrnych zaujímavostí z nášho regiónu môže mať prínos nie len pre samotné obce, ale aj pre celý región a samozrejme aj pre jednotlivé noviny. Miestne noviny a ich tvorcovia vytvárajú priestor, ktorý je stále podceňovaný. A práve takáto forma komunikácie a stretávania sa medzi tvorcami miestnych novín môže pomôcť skvalitniť a spropagovať túto verejne prospešnú činnosť.

Richard R. Senček
za organizačný výbor
a časopis Bystrický Permon

Poznámka: Svoje zastúpenie na podujatí mali aj naše Obecné zvesti.

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru informuje

Vážení spoluobčania.

V Slovenskej republike vzniklo v roku 2009 v lesných porastoch celkom 347 požiarov, ktorých následkom došlo k priamym škodám vo výške 894 675 €. V porovnaní s rokom 2008, vzrástol počet požiarov v lesných porastoch o 165 požiarov aj priama škoda bola vyššia o 839 341 €. V roku 2009 vznikli na území okresu Banská Bystrica tri požiare s celkovou priamou škodou 16 960 €. Z celoslovenskej štatistiky požiarovosti vyplýva, že najpočetnejšou skupinou požiarov vyhodnocovanou podľa priestoru, sú tak ako v predchádzajúcich rokoch i naďalej požiare, ktoré vznikli v prírodnom prostredí. Za uplynulý rok tak vzniklo 7 674 týchto prípadov, čo oproti predchádzajúcemu roku znamená pokles o 3 238 požiarov. Z celkového množstva požiarov v prírodnom prostredí najpočetnejšiu skupinu

tvoria požiare trávnatých porastov, kde vzniklo 2 825 požiarov, čo je oproti roku 2008 nárast o 995 prípadov. S príchodom teplejšieho jarneho počasia sa podstatne zvýši aktivita turistov a záhradkárov, čo bude mať za následok ohrozenie lesných porastov z titulu zakladania ohňov v prírode a vypalovania suchej trávy.

V tejto súvislosti vás chceme upozorniť na potrebu dodržiavania povinností vyplývajúcich z § 14 zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom v znení zákona NR SR č. 199/2009 Z.z., kde práve novela tohto zákona doplnila povinnosti fyzických osôb o nasledujúcu povinnosť „**zabezpečovať plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarom, ktoré sú v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní**“ pre fyzické osoby a to najmä na dodržiavanie zásad protipožiarnej bezpečnosti v čase zvýšeného

ho nebezpečenstva vzniku požiarov, t.j. v jarnej a suchom období. Uvedený zákon okrem iného fyzickým osobám zakazuje:

- fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

Porušenie tohto zákazu je možné v zmysle citovaného zákona postihnúť pokutou vo výške 332 €. Vzhľadom na uvedené vás žiadame o rešpektovanie zákazu vypalovania suchej trávy pri práci v záhradách a v prírodnom prostredí.

Zároveň upozorňujeme na povinnosť poskytnúť osobnú a vecnú pomoc pri zdoľávaní požiarov v zmysle § 46 a 47 zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov.

Je potrebné si uvedomiť, že šírenie lesných požiarov je veľmi intenzívne a ich likvidácia je často krát vzhľadom na neprístupnosť terénu veľmi zdĺhavá na čas a náročná na sily i prostriedky. Žiadame preto všetkých spoluobčanov, aby svojim ľahkovážnym správaním nevytvárali predpoklady pre vznik lesných požiarov. Zachovajme krásu a zdraviu prospešný vplyv našich lesov aj pre ďalšie generácie.

Prevzaté z materiálov
Okresného riaditeľstva
HaZZ Banská Bystrica

Rozpis zápasov jarnej časti

Vonku:

23. kolo – 30. mája 2010 o 17.00
Dúbravica – Strelníky
26. kolo – 20. júna 2010 o 17.00
Riečka – Strelníky

Doma:

24. kolo – 6. júna 2010 o 17.00
Strelníky – Hiadel
25. kolo – 13. júna 2010 o 17.00
Strelníky – Šalková „B“

Výsledky odohraných zápasov

Strelníky – Tajov 3:1	Malachov – Strelníky 4:3
Podkonice – Strelníky 2:1	Strelníky – H. Pršany 1:0
Strelníky – Mičiná 3:2	Strelníky – Jakub 3:0
Staré Hory – Strelníky 4:1	Harmanec – Strelníky:
Strelníky – Hronsek 2:1	odložený na 27. 5. 2010

Z lásky k tradíciám...

Fašiangy na Strelníkoch

*„Fašiange, fašiange, fašiangovie časy,
všetci fašiangujú a jedia klobásy.
Fašiange, Ťuríce, Veľká noc príde,
veselý sprievod dnes dedinou ide.“*

A stihol to len tak – tak v poslednú fašiangovú sobotu aj v dedinke Strelníky, pôvodne zvanej Šajba. Mladý pohonič pohnal svoje kone a slávnostne vyzdobený voz aj s vinšovníkmi pohol sa dedinou. Čo mladší šantili okolo voza prezlečení za maškary a heligónky spustili tú pravú fašiangovú nôtu. Prekvapených i zvedavých pohľadov od občanov bolo veru neúrekom. Veď takýto netradičný Fašiang naša dedina zažila azda len pred šesťdesiatimi rokmi, aj to nie až v takej paráde. Spievajúci sprievod doslova otváral brány do dvorov, keď gazdom a gazdinám vo vinšoch rozdával bohatstvo zdravia, šťastia a hojnosti. Zo všetkých otvorených brán bolo cítiť nielen chuť pálenky, či vôňu slaninky a klobásy, ale predovšetkým atmosféru srdečnosti a láskavosti. Ľudia zrazu mali k sebe bližšie ako inokedy, pookriali a zasmiali sa aj pobavili v kole s maskami. Veď aj o tom je život. Za všetkou tou starodávnou parádou sa skrývali členovia folklórnej skupiny „Šajbania“, ktorí sa rozhodli aj vo svojej dedine znovu oživiť ten dávny ľudový – fašiangový zvyk.

Všetci vieme, že Fašiangom sa nazýva obdobie od Troch kráľov do škarodej

(popolcovej) stredy a je sprevádzané predovšetkým ľudovými veselnicami, zábavou v maskách, ale aj hojnosťou jedla, či pitia. Myslíme si však, že to nie je len o spomínaných zážitkoch a pôžitkoch, ale hlavne o ľudoch a o ich vzájomných vzťahoch. O vzťahoch človeka k človeku, o dobrom, milom slove, o otvorení srdca pre toho druhého. Je to však aj o vzťahu človeka ku svo-

jej rodnej dedine, k jej minulosti a k odkazom, ktoré nám zanechali predošlé generácie. Je to aj o úcte k našim dávny predkom. Nežilo sa im ľahko a predsa bol ich život tvorivý a plodný a aj veselší ako je ten náš.

Zo snahy zachrániť vzácne hodnoty ľudovej kultúry hľadáme a navštevujeme ešte

žijúcich pamätníkov, aby sme znotovali a znovu oživil melódie krásnych ľudových piesní, zapísali a nacvičili si ich zabudnuté slová. Okrem toho aj zašívame, perieme a škrobíme vyblednuté ľudové výšivky a kroje, ktoré

tajomstva minulosti. Tak tomu bude aj s mnohými predmetmi v zbierke „IZBY LUDOVÝCH TRADÍCIÍ“, ktorú iniciatívne zariaďuje folklórna skupina „Šajbania“ vo vyhradených priestoroch obce.

Folklórna skupina „Šajbania“ pracuje iba dva roky, no v mnohých originálnych piesňach a typických zvykoch našej obce a nášho regiónu sa nielen svojim občanom, ale aj návštevníkom predstavila už vo viacerých pásmach ľudových zvykov: „LETO NA DEDINE“, „VIANOCE NA DEDINE“ a „PÁRAČKY aj PRIADKY“. So svojim pásmom letných zvykov vystupovala aj na folklórnom festivale v Heľpe.

S pocitmi aspoň čiastočného zadostučinienia našej histórii a povzbudení dosiahnutými úspechmi aj uznaním verejnosti majú „Šajbania“ chuť a odhodlanie objavovať a stvárňovať ďalšie vzácne momenty zo života našich predkov.

Iveta Majerová